

4903

۱۰۰۰
۶۶
۵
س

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ketab.ir

قصه‌های ماندگار ۳

طوطی نامه

فرشته جندقیان

سرشناسه: جندقیان، فرشته، اقتباس کننده
عنوان قرارداد: طوطی نامه، برگزیده
عنوان: قصه های ماندگار ۳، طوطی نامه
تکرار نام پدید آورنده: بازنویسی فرشته جندقیان
مشخصات نشر: قم، آرد: ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری: ۱۱۲ص: مصور
بهاء: ۱۲۰۰۰ ISBN: 978-600-99718-2-4

وضعیت فهرست نویسی: فیفا
نوع: داستان های فارسی قرن ۱۴_مجموعه ها
موضوع: بخشی، ضیاء الدین ۷۵۱ق، طوطی نامه، اقتباسی ها
شماره افزوده: بخشی، ضیاء الدین ۷۵۱ق، طوطی نامه، برگزیده
رده بندی کنگر: ۱۳۹۷، ۶۳، ۸۴ق/ن/۸۰۱۱ PIR
رده بندی دیویی: ۸۷۳/۳۰۶
شماره ثبت: ۴۹۲۴۵۴
www.d-pub.com

مجموعه قصه های ماندگار

طوطی نامه

بازنویسی فرشته جندقیان

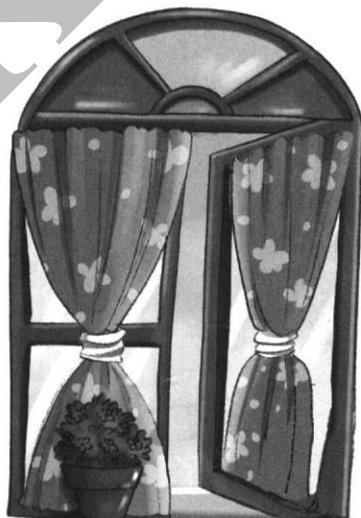
ناشر: آرد

صفحه آرای: زیبا کتاب

تاریخ و نوبت چاپ: اول مهر ۱۳۹۷

شابک: ۹۹۷۱۸-۲-۴-۶۰-۱۷۸

قیمت: ۱۲۰۰۰

مرکز پخش:

۰۹۱۲۷۵۹۹۴۰۴

جهان کتاب:

۰۲۵۳۷۷۳۳۳۲۳

فهرست مطالب

۷.....	گذری به عوالم و نخبی
۱۰.....	سلطان آب و خاک
۱۴.....	جادوی از دست رفتی
۱۸.....	مار زیرک
۲۷.....	گرگ ته چاه
۲۹.....	زودباوری الاغ
۳۴.....	دزد مروارید
۳۹.....	خدمت به مادر
۴۲.....	کودکان زیرک
۴۴.....	سرّ دو دستور
۴۷.....	اصرار زیاد
۴۹.....	بهشت روی زمین
۵۲.....	میمونی به نام روزبه
۵۳.....	اتلاف عمر
۵۶.....	خارپشت دانا
۵۸.....	سیاست زندگی
۶۳.....	شاهزاده و پرنده‌ی وفادار

- ۶۵..... پندهای گنجشک
- ۶۷..... میوه‌ی جاودانگی
- ۷۱..... شکم‌پرستی
- ۷۳..... همراهان نااهل
- ۷۶..... رستی نابجا
- ۷۹..... زبان خوش
- ۸۴..... بخت دلا
- ۸۸..... گنج‌های از دست رفته
- ۹۲..... بعد از سال‌ها
- ۹۷..... نیش دشمن
- ۱۰۱..... عرعر بی‌موقع
- ۱۰۵..... حریف همجنس
- ۱۰۹..... میهمان من دریا
- ۱۱۲..... منابع

گذری بر طوطی‌نامه و نخشی

طوطی‌نامه و به بیان دیگر جواهر الاسمار تألیفی است که تعلق به

سده‌ی هشتم هجری دارد. نویسنده‌ی این اثر عماد بن محمد الثغری است. شیوه نگارنده بدین گونه است که پس از مطالعه‌ی متن سانسکریت سوکه سبسی؛ یعنی «هفتاد داستان طوطی»، تصمیم به تقلید و ترجمه‌ی این کتاب از سانسکریت به زبان فارسی می‌گیرد. عماد بن محمد الثغری در تألیف این اثر از چهره‌ی محبوب تودرتوی قصه‌های سانسکریت بهره می‌برد.

«جواهر الاسمار» یک ترکیب عربی است: «جواهر» جمع جوهر؛ به معنای هرسنگ گران بها «اسمار» جمع سمر است؛ به معنای افسانه و حکایت. وقتی سخن به جواهر تشبیه می‌شود، مراد از این تشبیه اشاره به فصاحت آن است. مؤلف این کتاب، از این جهت اثر خود را جواهر الاسمار می‌نامد که در گزینش حکایاتش وسواس و دقت یک گهر فروش را دارد.

طوطی‌نامه ترجمه‌ای دیگر از کتاب سوکه سبتاتی است که در دوره‌ی ساسانیان از سانسکریت به زبان پهلوی برگردانده شده و متعلق به ضیاءالدین نخشی، از عرفا و نویسندگان قرن هشتم هجری است. از جزئیات زندگانی نخشی اطلاعات دقیقی در دست نیست و محدود به اشاراتی کوتاه به تاریخ و محل وفات و عناوین آثار او می‌شود.

ضیاءالدین در اواخر سده‌ی هفتم هجری در نخشب یا سف از شهرهای کهن ماوراءالنهر به دنیا آمد. او در جوانی و مصادف با دوره‌ی نیموری به هند رفت. نخشی بیش از آنکه شاعر باشد، نویسنده‌ای توان بود و علاوه بر زبان فارسی با عربی و سانسکریت نیز آشنایی داشت.

آثار به جا مانده از نخشی در حوزه‌ی ادبیات و عرفان جای دارد و مهم‌ترین اثر او سلک السلوک و مهم‌ترین از آن، طوطی‌نامه است. این کتاب یکی از

مجموعه‌های معروف داستان‌های مختلف به زبان فارسی است و ریشه‌ی هندی دارد.

نخشی در تلاش است تا اثرش را به گونه‌ای تدوین کند که برای گروه

بیشتری ر عامه‌ی مردم قابل استفاده باشد.

مجموعه به ذکر است که بنا بر پژوهش شمس آل احمد، اصل سه کتاب طوطی‌نامه، کلبه و دمنه و هزار و یک شب، الگوی کار مؤلف جواهرالاسمار بوده؛ هرچنین ترجمه‌ی نخشی چندین تلخیص فارسی در دست است که مهم‌ترین آن چهار طوطی است.

محتوای طوطی‌نامه شامل حکایاتی است که در طی پنجاه و دو شب، غیبت بازرگان از زبان طوطی از ریکر بزرگ «ماه شکر» همسر بازرگان روایت می‌شود و او را از افتادن در دام خطا از می‌برد؛ به این نحو که طوطی برای «ماه شکر»، قصه یا قصه‌هایی تعریف می‌کند و گفتار خود را به هنگام دمیدن سپیده ادامه می‌دهد. بعد از آن ماه شکر نیز به خواب می‌رود و جلوی کار خطای او گرفته می‌شود.

این جریان ادامه می‌یابد تا پنجاه و دو شب که همسر این زن از سفر بازمی‌گردد و با مطلع شدن از ماجرا برهوش و ذکاوت طوطی آفرین می‌گوید. لازم به ذکر است که به خاطر شیوه‌ی تودرتو و قصه در قصه بودن حکایات آن از ۵۲ حکایت بیشتر است؛ چون گاهی در یک شب، طوطی چندین حکایت را به همان شیوه‌ی حکایت در حکایت برای نتیجه‌گیری بهتر تعریف می‌کند.

هر کدام از قصه‌ها با وصف شب آغاز می‌شود که از زیباترین تصویرسازی‌های کتاب است. بخش دوم قصه‌ها، متن اصلی آن است که طوطی با توجه به طول قصه‌ها، حکایتی را از درون قصه‌ای دیگر می‌گشاید و بخش سوم، پایان قصه‌هاست که طوطی با مهارت خاص، حکایت‌های تودرتوی باز شده را یکی

پس از دیگری به سرانجام می‌رساند و در پایان نکات پندآموز قصه را
برای تأکید و یادآوری، از ماه شکر می‌پرسد.

اغلب قصه‌های این کتاب نیز همانند هزار و یک شب و کلیله و دمنه،
حقیقت، بخشی از ادبیات شفاهی هر قوم و ملتی است که از نسل‌ها پیش
تا امروز سینه به سینه منتقل شده‌اند و توانسته‌اند حافظ هویت قومی
و فرهنگی ملت‌های گوناگون باشند؛ هرچند که در مسیر تاریخی خود تا به
امروز دچار دگرگونی‌های زیادی شده‌اند و یا در غبار فراموشی فرو رفته‌اند،
اما همچنان داور ملت پیشینیانمان هستند.

کتاب حاضر باز آریبی از است از بهترین قصه‌های طوطی‌نامه که سعی
شده است تا با ایجاد رنگ و بوی تازه به آنها به میزان زیادی از خارق‌العادگی قصه‌ها
کاسته شود و نتیجه‌گیری‌ها واقع‌گرایانه‌تر باشد هرچند که خارق‌العاده بودن
این ویژگی از خصوصیات اصلی قصه‌های نامیاء است.

به امید گام‌های مفید‌تر در عرصه‌ی آشنایی هرچه بیشتر و مفید‌تر نوجوانان
با کتاب‌های پندآموز!!

فرشته جندقیان

تابستان ۱۳۹۶